

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

М. ҰТЕМИСОВ АТЫНДАҒЫ
БАТЫС ҚАЗАҚСТАН
МЕМЛЕКЕТТІК
УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАПАДНО-КАЗАХСТАНСКИЙ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
УНИВЕРСИТЕТ
ИМ. М. УТЕМИСОВА

Ғылыми журнал

БҚМУ ХАБАРШЫСЫ ВЕСТНИК ЗКГУ

Научный журнал

Педагогика

Филология

Тарих

Биология және экология

География

2019/
2

<http://wksu.kz>

2. Челомбицкая М.П. Интеллект и креативность как факторы самоактуализации человека в инновационном обществе / Дис. ... канд. философ. наук. – Ростов н/Д, 2009. – 155 с.
3. Акмеологический словарь / Под общ. ред. А.А. Деркача. – М.: Изд-о РАГС, 2004. – 161 с.
4. Маслоу А. Самоактуализированные люди: исследования психологического здоровья (Мотивация и личность) / Пер. с англ. А.М. Татлыбаевой. – СПб.: Евразия, 1999. – 382 с.
5. Гуманистическая и трансперсональная психология: хрестоматия / Сост. К.В. Сельченков. – М.: АСТ, 2000. – 592 с.
6. Ассаджоли Р. Психосинтез: теория и практика / Сост. и пер. В.Данченко // PSYLIB. Самопознание и саморазвитие: психологическая библиотека Киевского Фонда содействия развитию психической культуры.
7. Недашковская М.А. Самореализация личности как феномен культуры / Дис. канд. философ. наук. – Киев, 1990. – 167 с.
8. Идинов А.А. Самореализация личности во внепроизводственной сфере общества / Дис. ... канд. философ. наук. – Фрунзе, 1990. – 171 с.
9. Карпенко С.В. Самоактуализация личности в условиях современной и информационной среды / Дисс ... канд. психол. наук. - Краснодар, 2007. – 183 с.
10. Городилова Е. Н. Самоактуализация и ее связь с интегральной индивидуальностью / Дисс. канд психол наук. – Пермь, 2002. – 244 с.

Нургалиев К.А., Жанабаева Р.Е
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ САМОАКТУАЛИЗАЦИИ
ЛИЧНОСТИ

Самоактуализация соотносится с самореализацией, личностной зрелостью и психологическим здоровьем. В связи с этим выделяются особенности самоактуализации личности. Самоактуализация рассматривается как основополагающее свойство психологически здоровой, зрелой личности, стремящейся к полноценной реализации собственного потенциала, к саморазвитию, сохранению и максимальному проявлению своих лучших черт.

Ключевые слова: самоактуализация личности, самореализация, личностное развитие, личностная зрелость, психологическое здоровье.

Nurgaliyev K.A., Zhanabayeva R.E.
THEORETICAL ASPECTS OF PERSON'S SELF-ACTUALIZATION

Self-actualization is related with self-realization, personality's maturity and psychological health. Thus, features of person's self-actualization are stood out. Self-actualization is considered as a fundamental feature psychologically healthy, mature personality, aiming to full- realization his potential, to self-improvement, to saving and demonstrating his best qualities.

Keywords: person's self-actualization, self-realization, self-improvement, personality's maturity, psychological health.

ӘОЖ 37.091.39:378

Ниязбекова А.Б. – химия ғылымдарының кандидаты, доцент,
Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университеті
E-mail: abnyazbekova@mail.ru

Назарова Д.С. – магистр, аға оқытушы, Жәңгір хан атындағы Батыс
Қазақстан аграрлық-техникалық университеті
E-mail: nazarova.ria@mail.ru

ОҚУ ҮРДІСІНДЕ ОҚЫТУДЫҢ ЖАҢА БЕЛСЕНДІ ФОРМАЛАРЫ МЕН ӘДІСТЕРІН ҚОЛДАНУ

Аңдатпа. Бұл мақалада қазіргі уақытта жоғары мектеп алдына қойылған мақсаттарға оқу процесін ұйымдастыруға, оқытудың дәстүрлі және жаңа әдістерін үйлестіруге шығармашылық көзқарас арқылы ғана қол жеткізуге болатыны, оқыту әдістері мамандарды даярлау нәтижелеріне елеулі әсер ететіні зерттелді. Жоғары оқу орындарында оқытудың белсенді әдістерін қолдану қажеттілігі, оқыту сапасы оқу процесінің тиімділігіне, оқыту әдістемесіне, оқытушының студенттерді өз пәнімен қызықтыру қабілетіне байланыстылығы, тиімді оқу процесі үшін біздің университеттің көптеген оқытушылары өз сабақтарында оқытудың белсенді әдістерін енгізу, олар күнделікті оқу іс-әрекетіне, ойын-сауық элементтеріне әртүрлілікті әкеледі және пәнге деген қызығушылықты дамыту туралы қарастырылды. Оқу үрдісінде оқытушы мен білім алушылардың рөлі анықталды.

Тірек сөздер: оқытудың белсенді әдістері, дискуссия, диспут, компьютерлік технологиялар, педагогикалық эксперимент.

Қазіргі таңдағы егеменді еліміздің болашағы дарынды, білімді, іздемпаз жастарға байланысты. Осыған орай бүгінгі күн білім ордасы алдында тұрған басты міндет – өзіндік айтар ой – пікірі бар, жоғары сапалы, белсенді азамат тәрбиелеп шығару.

Уақыт алдыға жылжыған сайын сабақ үрдісін жетілдірудің жолдары мен әдістері үнемі өзгеріп, жаңарып отырады. Уақыт талабына сай жан – жақты білімді азаматтар тәрбиелеп шығару оқытушылардың алдында тұрған үлкен міндет.

Білімді қалыптастыруда ерекше рөл білім беру қызметіне жатады, оның барысында адам өзі өзгереді және өмірлік қиын міндеттерді шешуге қабілетті болып табылады.

Әрбір білім алушының білімділігіне мемлекет талаптарының негізі білім беру стандарты болып табылады.

Оқыту мазмұнындағы, әдістері мен құралдарындағы өзгерістер әдістемеді айтарлықтай өзгерістер тудырды. Соңғы жылдары педагогикалық ғылым мен практиканың барлық назары өзінің мазмұны мен тәсілдері бойынша оқушылардың ішкі және сыртқы белсенділігінің жоғары деңгейінсіз жүзеге асыру мүмкін емес оқыту әдістерін тартады.

Оқыту әдісі – оқыту, дамыту және тәрбиелеу мақсаттарына қол жеткізу бойынша оқытушы мен білім алушының өзара байланысты қызметінің тәсілі. Әдістің белгісі – қызмет.

ЖОО білім беру жүйесінде құзыреттілік тәсілді табысты жүзеге асыру үшін барлық мүмкін болатын психотехнологиялық ресурстарды пайдалану қажет. Осы міндетті шешу үшін ең қолайлы оқыту әдістері болып табылады.

Біріншіден, оқытудың белсенді әдістерін пайдалану барлық студенттердің қызметін жандандыруға мүмкіндік береді, ал семинарларды дәстүрлі түрде өткізу кезінде әрдайым маңызды дайындықтан жалтаратын адамдар бар. Белсенді әдістерді қолдану арқылы арнайы ұйымдастырылған сабақ қажетті кәсіби құзыреттілікті қалыптастыруға ғана емес, сонымен қатар студенттің өмірлік тәжірибесін кеңейтуге да мүмкіндік береді.

Екіншіден, оқытудың белсенді әдістері білім беру ортасын барынша тұлғалық-бағдарлы етуге мүмкіндік береді.

Үшіншіден, оқытудың белсенді әдістері оқытушылардың шығармашылық потенциалын барынша танытуға мүмкіндік береді.

Белсенді әдіс – бұл оқытушы мен білім алушылар арасында сабақ барысында бір-бірімен тең құқықтағы өзара іс-қимыл жасайтын өзара іс-қимыл түрі. Егер пассивті әдістер өзара іс-қимылдың авторитарлық стилін болжаса, онда белсенді демократиялық стильді көбірек болжайды. Белсенді және интерактивті әдістер арасында көпшілігі теңдік белгісін қояды, алайда, ортақтыққа қарамастан, олардың айырмашылықтары бар.

Интерактивті әдістерді белсенді әдістердің заманауи түрі ретінде қарастыруға болады.

Оқытудың белсенді түрлері «білім алушылардың қызметін жандандыру және қарқындалу негізінде оқытуды жаңғырту технологиялары» деп белгіленген білім беру технологиялары түріне жатады. Оқытудың белсенді түрлері-бұл білім алушыларды оқу материалын меңгеру барысында белсенді ойлау және практикалық қызметке итермелейтін әдістер. Негізгі даусыз абырой ретінде дербестіктің, бастамашылықтың жоғары дәрежесі, әлеуметтік дағдыларды дамыту, білім алу және оларды практикада қолдана білу біліктілігінің қалыптасуы, шығармашылық қабілеттерін дамыту болып саналады. Таңдау еркіндігі сезімі оқытуды саналы, өнімді және одан да нәтижелі етеді. Олар келесі технологияларды қамтиды: проблемалық оқыту технологиясы, жобалық оқыту технологиясы, ойын технологиялары, интерактивті технологиялар.

Интерактивті әдіс. Интерактивті ("Inter" - бұл өзара," act " – әрекет ету)-өзара іс-қимыл жасауды, әңгімелесуді, біреумен диалогты білдіреді. Басқаша айтқанда, белсенді әдістерге қарағанда, интерактивтік білім алушылар тек оқытушымен ғана емес, сонымен қатар бір-бірімен және оқу процесінде білім алушылардың белсенділігінің үстемдігіне бағытталған. Интерактивті сабақтардағы оқытушының орны сабақтың мақсатына жету үшін білім алушылардың қызмет бағыты болып табылады. Оқытушы сондай-ақ сабақ жоспарын әзірлейді (әдетте, бұл интерактивті жаттығулар мен тапсырмаларды орындау барысында білім алушы материалмен танысып меңгереді). Демек, интерактивті сабақтардың негізгі құрамдастары білім алушылар орындайтын интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар болып табылады. Интерактивті жаттығулар мен тапсырмалардың дәстүрлі әдістерден маңызды айырмашылығы, оларды орындай отырып, білім алушылар тек қана оқытылған материалды ғана емес, сонымен қатар жаңа материалдар, мәліметтер деректермен таныс болады [1].

Оқыту мен тәрбиелеудің әдістері мен формаларын іздеу міндетін шеше отырып, білім алушылардың мотивациялық саласын, олардың шығармашылық белсенділігін дамытуға ықпал ететін белсенді формалар мен әдістерге артықшылық беру қажет.

Белсенді оқыту әдістері – МАО – оқу процесін ұйымдастыруға бағытталған және арнайы құралдармен жағдай жасайтын, білім алушыларды танымдық іс-әрекет процесінде оқу материалын өзіндік, бастамашылық және шығармашылық игеруге ынталандыратын педагогикалық іс-әрекеттер мен тәсілдер жиынтығы.

Белсенді оқыту әдістерінің пайда болуы оқытушылардың білім алушылардың танымдық қызметін жандандыруға немесе оның артуына ықпал етуге ұмтылуымен байланысты. Білім беру үдерісінде белсенділіктің үш түрі айқын көрінеді: ойлау, әрекет және сөйлеу. Тағы бір – эмоциялық-жеке ақпаратты қабылдау. Сабақта белсенді оқытудың қолданылатын әдістерінің түріне байланысты не бір түрі немесе олардың үйлесімі іске асырылуы мүмкін. Оқушылардың белсенділігін арттыру дәрежесі сабақта білім алушылардың белсенділігінің қандай және қанша түріне байланысты қарастырылады. Мысалы, дәрісте ойлау (бірінші кезекте есте сақтау), практикалық сабақта – ойлау және әрекет, дискуссияда – ойлау, сөйлеу және кейде эмоционалдық – тұлғалық қабылдау, іскерлік ойында – белсенділіктің барлық түрлері, экскурсияда – тек эмоционалдық-тұлғалық қабылдау. Бұл тәсіл эксперименталды деректермен келісіледі, олар материалды дәрістік беру кезінде 20-30% – дан артық емес, әдебиетпен өз бетінше жұмыс істеу кезінде 50% – ға дейін, сөйлесу кезінде 70% – ға дейін, ал зерттелетін қызметке жеке қатысу кезінде 90% – ға дейін сіңірілетіндігін көрсетеді [2].

Қазіргі жағдайда жеке қолданылатын компьютер қандай көрнекі құралдарды қолдануға ерекше көңіл бөлінеді. Компьютерлік технологиялар танымдық іс-әрекетті белсендіруге үлкен мүмкіндік береді. Ақпараттық технологиялар әр түрлі «саяхатқа» баруға көмектеседі, онда білім алушылар білім іздеушілерге айналады. Компьютермен жұмыс білім алушылардың қызығушылығын арттырады және оқыту мотивациясын күшейтеді. Компьютерлік технологияларды пайдалану заманауи, жаңа ақпаратқа қол жеткізу, білім көзімен «диалогты» жүзеге асыру, білімді бағалаудың жаңа түріне мүмкіндік береді. Мультимедиа құралдары басқа техникалық оқыту құралдарымен салыстырғанда көрнекілік принципін іске асыруды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Табысты, компьютерлік бағдарламалар оқытуды қызықты және әр түрлі формада жасауға мүмкіндік береді [3].

Оқытудың белсенді түрлері мен әдістері ретінде іс – шаралардың кең жиынтығы: білім алушылардың өсіп келе жатқан ерекшеліктерін, қабілеттері мен бейімділігін ескере отырып, бағдарламалық оқыту, оқу-көрнекі құралдарды, техникалық құралдар мен аспаптарды кеңінен қолдану, аудиторияларда сабақтардың әртүрлі түрлері мен нысандары, кеңістікті аймақтарға бөлуді ескере отырып, сабақ жүргізу.

Оқыту белсенділігінің деңгейін арттыратын жұмыс түрлері:

- Сабақ өткізудің дәстүрлі емес түрлерін қолдану (іскерлік ойын – сабақ, жарыс – сабақ, семинар – сабақ, экскурсия – сабақ, кіріктірілген сабақ және т. б.);

- Оқу сабақтарының дәстүрлі емес формаларын қолдану (бір тақырыпқа біріктірілген интегрирленген сабақтар, мәселелік сабақ; аралас, жобалық сабақтар, шығармашылық шеберханалар және т.б.);
- Ойын нысандарын пайдалану.
- Диалогтық өзара іс – қимыл (диалог – сабақ);
- Проблемалық – міндет тәсілі (проблемалық сұрақтар, проблемалық жағдайлар және басқалар);
- Оқу жұмыстарының әртүрлі формаларын қолдану (топтық, жұптық, жеке, жалпы және т.б.);
- Дидактикалық құралдарды пайдалану (тест тапсырмалары, терминологиялық кроссвордтар және т.б.);
- Дамытушы дидактикалық тәсілдерді енгізу («Мен сұрағым келеді...», «Мен үшін бүгінгі сабақ...», «Мен келесідей жасар едім...» және тағы да сол сияқты сөз тіркестерін; символдар, суреттер, сызба-нұсқалардың көмегімен бейнелеу);
- Оқытудың интерактивті әдістері (репродуктивті, іздеушілік, творчестволық және т.б.);
- Мотивация түрлерін қолдану (эмоциональды, танымдық, социальды және т.б.).

Білім алушыларды оқыту мен тәрбиелеудің әртүрлі түрлері мен әдістерін қолдана отырып, біз оқыту әдісін таңдауға әсер ететін төрт факторды негізге аламыз: материалдық – дидактикалық база, оқу материалының мазмұны, білім алушылардың оқытылу және тәрбиелену деңгейі, оқытушының әдістемелік дайындық деңгейі.

Оқытушылардың инновациялық қызметі – оқыту және тәрбиелеу процесінің сапасы мен тиімділігі ішіндегі ең маңызды міндеттердің бірін орындауға бағытталған әдістемелік жұмыстың бір бөлігі – сабақты өткізу формаларын, әдістері мен құралдарын одан әрі жетілдіру, яғни педагогикалық технологияларды құру болып табылады [3].

Біздің ойымызша, инновациялық білім беру тек оқытушылар өздері инновациялық қызметпен айналысатын жоғары оқу орындары ғана бере алады. В.П. Делийдің пікірінше, инновациялық білім онда педагогикалық инновациялардың, инновациялық қызметтің болуымен сипатталады [4]. Осмоловская И. М. оқу үрдісінде қолданылатын инновациялық білім беру технологияларының негізін әлеуметтік тапсырыс, болашақ мамандардың кәсіби мүдделері, студенттердің жеке, жеке ерекшеліктерін есепке алу құрауы тиіс деп есептейді [5]. Черкасов, М.И. оқытушылардың оқыту үдерісінде инновациялық әдістерді қолдануы әр түрлі пәндерді оқытуда стереотиптерді жеңуге, кәсіби жағдайларға жаңа көзқарасты қалыптастыруға, студенттердің шығармашылық, креативті қабілеттерін дамытуға ықпал ететінін көрсетеді [6].

Жоғары оқу орындарының қазіргі оқытушысы студенттердің жаңа материалды меңгеру ерекшеліктерін, жастардың қазіргі қоғамдағы шаршауға бейімділігін ескере отырып, инновациялық технологиялардың кең ауқымынан таңдап алуы тиіс. Оқыту сапасы оқу процесінің тиімділігіне, оқыту әдістемесіне, оқытушының студенттерді өз пәнімен қызықтыру қабілетіне байланысты. Тиімді оқу процесі үшін біздің университеттің көптеген оқытушылары өз сабақтарында оқытудың белсенді әдістерін енгізеді, олар күнделікті оқу іс-әрекетіне, ойын-сауық элементтеріне

әртүрлілікті әкеледі және пәнге деген қызығушылықты дамытуға ықпал ететін шығармашылық атмосферасын, қуаныш сезімін туғызады.

Сондай міндеттерді алға қойып Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық – техникалық университетінің машина жасау факультетінің «Химия және химиялық технология» кафедрасының профессор – оқытушылар құрамы сабақтарын инновациялық технологияны белсенді қолданумен жүргізеді. Доцент, техника ғылымының кандидаты Губайдуллина Г.М. «Силикатты материалдардың қалдықсыз технологиясын жасау әдістері» пәні бойынша «Цемент өндірісіндегі фосфогипс» тақырыбындағы практикалық сабағын магистранттармен пресс – конференция түрінде өткізді. Сабақ барысында магистранттар зауыт өкілдері, экономист, эколог, кәсіпкерлер кейіпінде тақырыпқа байланысты актуалды сұрақтарды талқылады. Кафедраның аға оқытушысы Ермуханова С.Т. «Көбікті шыны технологиясы» тақырыбындағы сабағын дәріс конференция түрінде оздырды. Студенттер Қазақстан, Ресей, Еуропа және АҚШ мемлекеттерінде көбікті шыны өндірісінің әдістері мен технологиясы туралы сөз қозғады. Аға оқытушы Джанаисова Г.Ш. «Полимерлердің қасиеттерін модификациялау» тақырыпты практикалық сабағын диспут түрінде өткізді. Білімалушылар «Жақтаушы», «Даттаушы» командаларына бөлініп заманауи полимерлердің қасиеттеріне байланысты сөз таластырды. Техника ғылымының кандидаты, доцент Алмагамбетова М.Ж. «Мұнай мен газды өңдеудің жаңа технологиялық процестерін жобалау принциптері» тақырыпты сабақты магистранттарға графикалық технологиялық тапсырмаларды орындау әдісімен өткізді.

Аға оқытушы Қонырбаева Г.Х. «Қала шаруашылығының қалдықтарынан жасалатын материалдар» тақырыпты сабағын «Алты қалпақ» әдісін қолданумен жүргізді. Білімалушылар өздерінің ой – пікірлерін әртүрлі көзқараста жеткізді. Химия ғылымының кандидаты, аға оқытушы Сатаева С.С. «Көмірсутек шикізаттарын зерттеудің физика-химиялық әдістері» тақырыбында практикалық бейнесабағын өткізді. Аға оқытушы Абдрахманова А.Г. «Промышленные способы подводы и отводы теплоты в химической аппаратуре. Теплообменники.» тақырыпты сабағын бейнедәріс түрінде жүргізді. Кафедраның аға оқытушылары Уразова А.Ф., Азғалиева Г.С., Уразғалиева Н.Т. практикалық – зертханалық сабақтарын ойын түрінде оздырды.

Аға оқытушы, магистр Д.Ж.Киішева «Көмірсутекті газдарды өңдеу технологиясы» пәнінен «Жаңа интербелсенді әдістермен білім алушылардың кәсіби бағытталған құзыреттіліктерін дамыту» тақырыбында ХТОВ-31, ХТОВ-33 топтарында педагогикалық эксперимент жүргізді. Эксперимент барысында оқытудың инновациялық әдістері: интеллект карталар, Венн диаграммасы, кластер, «соқыр сұлба», «Kahoot» мобильді қосымшасы қолданылды.

«Студенттерді бағалаудағы инновациялық технологияларды қолдану» туралы ақпараттарды және осы әдісті «Plickers.com» жаңа мобильдік қосымшаның көмегімен қолдануды «Химия және химиялық технология» кафедрасының аға оқытушысы Бегалиева Р.С. көрсетті.

Бұл бағдарламада білім алушылардың сұрақ карталарынан QR-кодтарды оқу үшін оқытушының планшетін немесе телефоны пайдаланылады. Әрбір білім алушының өзінің карточкасы болады, ол төрт түрлі жауаптар беретін айналмалы болады. Қосымшада топтың тізімі жасалады және білім алушыны

қалай жауап бергені анықталады. Plickers бағдарламасы жауап диаграммасын құрастырады және диаграмма арқылы топтың білімдерін анықтауға мүмкіндік береді.

Инновациялық әдістерді қолдану білімалушылардың пәнге деген қызығушылықтарын, сабаққа ынталарын жоғарлатады, рухани дүниесін байытады, оқырмандығын күшейтеді, ауызша, жазбаша тіл мәдениетін және эмоциялық мәдениетін тәрбиелейді, көзқарасын тереңдетеді, өзінше бағалауды, пайымдай білуді және өмірмен өзіндік ойын байланыстыруды нығайтады, шығармашылық ізденіске жол ашады.

Жоғарыда аталған барлық әдістер білім алушылардың мәселені, оқу міндеттерін және т. б. шешуге бағытталған белсенді өзіндік танымдық қызметін болжайды. Студенттерге шын мәнінде "өмір сүруге" мүмкіндік беру, студентті ойлауға, бағалауға, шешім қабылдауға және өзіне жауапкершілік алуға, сондай-ақ үнемі өзгеріп тұратын ортада жұмыс істеуге үйретеді. Оқытудың белсенді әдістерін қолданудың нәтижесі шығармашылық іс-әрекет тәжірибесін арттыру, практикалық іс-әрекетке дайындық, кәсіби шешімдерді моделдеу және қабылдай білу болып табылады.

Біз студенттердің оқу қызметіне қызығушылығын ояту үшін жоғары оқу орындарында белсенді оқытудың әртүрлі әдістері мен тәсілдерін қолдану қажет деген қорытындыға келдік. Оқытуда инновациялық әдістерді пайдалану жоғары білікті мамандарды дайындау үшін қажетті шарт болып табылады, сондай-ақ оны қызықты әрі мазмұнды ете отырып, оқу процесін оңтайландыруға мүмкіндік береді.

Біз оқытудың белсенді түрлері мен әдістерін пайдалану білім алушылардың білімін арттыруға, олардың алдында тұрған міндеттерді шешуге, оларға өз мүмкіндіктерін іске асыруға көмектесуге көмектеседі деген қорытындыға келдік.

Әдебиеттер:

1. Селевко Г.К. *Современные образовательные технологии*. – М., 1998 – 256 с.
2. Краевский В.В., Бережнова Е.В. *Методология педагогики: новый этап: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений*. – М.: Академия, 2006. – 400 с.
3. Шарипова А.Ж. *Инновациялық технологияларын қолдану арқылы білім сапасын арттыруды жүзеге асыру // Молодой учёный*. – 2014. – №20 (79). – Б. 57.
4. Делия В.П. *Инновационное образование, формирующее инновационное мышление: монография*. – Балашиха: ИСЭПиМ. – 2005. – 223 с.
5. Осмоловская И.М. *Инновации и педагогическая практика // Народное образование*. – 2010. – № 6. – С. 182–188.
6. Черкасов М.И. *Инновационные методы обучения студентов // XIV Международная заочная научно-практическая конференция «Инновации в науке»*. – Новосибирск. – 2012. – С. 89.

Ниязбекова А.Б., Назарова Д.С.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НОВЫХ АКТИВНЫХ ФОРМ И МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

В данной статье исследовано, что цели, поставленные перед высшей школой в настоящее время, могут быть достигнуты только через творческий подход к организации учебного процесса, гармонизации традиционных и новых методов обучения, методы обучения существенно влияют на